

PEG-sonde

— het plaatsen en verzorgen van

Binnenkort krijgt u een PEG-sonde. In deze folder leest u informatie over de PEG-sonde, over het plaatsen van de sonde en over hoe u de sonde verzorgt.

Wat is een PEG-sonde?

PEG betekent Percutane Endoscopische Gastrostomie. Via een PEG-sonde is het mogelijk om sondevoeding, vocht en medicijnen te krijgen. De PEG-sonde wordt geplaatst met behulp van een endoscoop. Een endoscoop is een flexibele slang met een camera waarmee in de maag gekeken wordt (gastroscopie). Een PEG-sonde gaat via de buikwand naar de maag. Om de PEG-sonde op zijn plaats te houden zit er in de maag en op de buikhuid een rond schijfje (fixatieplaatje). De sonde wordt geplaatst door de MDL (maag-, darm- en leverziekten)-arts.

Wat is een PEGJ-sonde?

De PEG-J is een Percutane Endoscopische Gastrostomie Jejunumsonde. Dit een dunnere sonde, die via de PEG-sonde is opgevoerd naar de dunne darm (het jejunum).

Waarom krijgt u een PEG(J)-sonde?

Er zijn verschillende redenen om een PEG-sonde te krijgen. Wat de reden ook is, u krijgt de sonde als u voor een langere periode sondevoeding, vocht of medicijnen nodig heeft.

Hoe lang kunt u de sonde gebruiken?

U kunt de PEG (J)-sonde een aantal jaar gebruiken. Hij hoeft tussendoor niet vervangen te worden, tenzij er problemen met de sonde ontstaan. Het verwijderen van de sonde die als eerste is geplaatst, gebeurt altijd op de afdeling endoscopie.

Vorbereiding

- Nadat u toestemming heeft gegeven voor het plaatsen van de PEG-sonde vraagt uw specialist de plaatsing aan bij de MDL-arts.
- U krijgt informatie over de datum en tijd van de opname.
- Op de dag van de opname mag u vanaf 24.00 uur 's nachts niets meer eten of drinken.
- U wordt opgenomen op afdeling MDL op locatie Hoofddorp. U heeft een gesprek met een arts en krijgt u een lichamelijk onderzoek. Ook krijgt u uitleg over het plaatsen van de PEG-sonde. Er wordt bloed geprikt.
- U krijgt een infuus in een bloedvat van uw arm. Via het infuus krijgt u een antibiotica. Dit is om de kans op een infectie rondom de insteekopening van de sonde te verkleinen.
- U wordt naar de polikliniek MDL/endoscopie gebracht. Hier wordt de PEG-sonde geplaatst.

Heeft u nog vragen? Stelt u deze dan aan de MDL-arts die de PEG-sonde plaatst.

Beleving

We proberen u zo goed mogelijk te vertellen wat u kunt verwachten aan ongemak of pijn tijdens het plaatsen van de sonde. Toch beleeft ieder mens dat anders en op zijn eigen manier. Vertel het ons als u ergens tegenop ziet of ongerust bent, zodat wij daar extra rekening mee kunnen houden.

Het plaatsen van de PEG-sonde

Via het infuus krijgt u een slaapmiddel. Met behulp van een gastroscopie (kijken in de maag) wordt de PEG-sonde geplaatst. Na de behandeling gaat u naar de uitslaapkamer van de polikliniek MDL/endoscopie. Als alles goed gaat wordt u weer teruggebracht naar de verpleegafdeling.

Complicaties

Bij het plaatsen van de sonde komen zelden complicaties voor. U stopt met voeden en drinken als:

- U tijdens de eerste week hevige buikpijn krijgt.
- De PEG-sonde er in de eerste week uit valt.

Belt u dan direct naar poli endoscopie.

Na het plaatsen van de PEG-sonde

- U mag tot 6 uur na de plaatsing niet eten en drinken.
- De arts-assistent controleert de PEG-sonde. Hij spuit door water door de sonde en kijkt of er geen lekkage is. Als dit goed gaat, start u met de sondevoeding.
- De verpleegkundige controleert het wondje en verschoont zo nodig het gaasje rond de sonde.

Naar huis

Als er geen problemen zijn, mag u de dag na het plaatsen van de PEG-sonde weer naar huis.

- De diëtist regelt voor u de recepten voor de voeding en de materialen die u thuis nodig heeft.
- Na 1 week heeft u een controle afspraak bij de PEG-verpleegkundige op de poli.

- De verpleegkundige van de thuiszorgorganisatie of het verpleeghuis waar u verblijft nemen de zorg voor de sondevoeding en het wondje over. U kunt ook contact opnemen met uw huisarts.

Hoe verzorgt u de sonde

Een goede verzorging van de PEG-sonde en de huid rond de PEG-sonde kan veel problemen voorkomen. In deze folder leest u informatie over hoe u een PEG-sonde verzorgt. Het is verstandig om ook de folder “Sondevoeding via een voedingsstoma (PEG)” van de Maag-, Lever-Darm stichting te lezen. In deze folder leest u nog meer over sondevoeding en de PEG-sonde. U kunt de folder aanvragen bij de Maag-Lever-Darm stichting.

De eerste dagen in het ziekenhuis

De dag van en de dag na de plaatsing controleert de verpleegkundige op de afdeling het wondje van de insteekplaats. Als u de PEG-sonde nog maar pas heeft, kan het gebied rond de insteekplaats gevoelig zijn. Het buitenste schijfje van het fixatieplaatje staat strak tegen de buikhuid aan. Dit blijft de eerste weken zo.

Verzorging in de eerste week

- De verpleegkundige van de thuiszorg of van de instelling waar u verblijft helpt u met de verzorging van de PEG-sonde.
- Spuit de PEG-sonde elke keer vóór en na het geven van voeding en/of medicijnen door met 30 tot 40 ml kraanwater.
- Wanneer u de sonde niet gebruikt, spuit deze dan elke dag 3 tot 4 keer door met 30 tot 40 ml kraanwater. Hiermee voorkomt u verstopping van de PEG-sonde.
- Maak de huid rond de insteekplaats en het fixatieplaatje 2 keer per dag schoon met chloorhexidinedigluconaat 0.5% in alcohol 70%. Dit koopt u bij drogist of apotheek.
- Doe daarna een splitgaas tussen de buikhuid en het fixatieplaatje. Is de insteekplaats en de huid rond de insteekplaats droog en schoon, dan hoeft er geen gaasje meer tussen.
- Beweeg de PEG-sonde verder zo weinig mogelijk. De PEG-sonde mag nog niet gedraaid en gedompeld worden.
- U mag de eerste week niet douchen of in bad. Eerst moet het wondje van de insteekopening genezen.

Verzorging na de eerste week

De verpleegkundige van de thuiszorg of van de instelling waar u verblijft, helpt u met de verzorging van de PEG-sonde.

Doorspuiten

Spuit de PEG-sonde elke keer vóór en na het geven van voeding en/of medicijnen door met 30 tot 40 ml kraanwater. Zo voorkomt u dat de sonde verstopt raakt.

Gebruikt u de sonde **niet**? Spuit deze dan elke dag 3 tot 4 keer door met 30 tot 40 ml kraanwater.

Schoonmaken

Maak elke dag de huid rond de insteekopening en de PEG-sonde schoon met water en zeep of doucheschuim. Dit kan bijvoorbeeld onder de douche of in bad. Droog de huid goed.

Gebruik **geen** föhn om de huid te drogen. Zo nodig doet u een splitgaas tussen de fixatieplaatje en de buikhuid. Als er geen vocht uit de insteekopening lekt is een splitgaas niet nodig.

Ronddraaien

Draai 1 keer per dag de PEG-sonde een keer helemaal rond in de insteekopening. Zo voorkomt u dat de PEG-sonde vastgroeit in de maagwand.

Duodopa medicijn

Heeft u een PEG-sonde voor het medicijn Duodopa? Dan mag u de PEG-sonde niet ronddraaien.

PEG-J

Duw de sonde na 10 dagen dagelijks 2-3 centimeter naar binnen en weer terug. Hiermee wordt voorkomen dat het inwendige plaatje in de maag zit in het maagslijmvlies vast gaat groeien. De sonde mag niet gedraaid worden! De dunnere sonde die door de PEG-sonde heen is gevoerd kan hierdoor namelijk terug krullen naar de maag. Het uiteinde van de sonde kan dan vanuit de darm in de maag terechtkomen. Als het niet lukt om de sonde naar binnen te duwen, overleg dan met de PEG -verpleegkundige.

Dompelen

Schuif 1 keer per dag het fixatieplaatje op de PEG-sonde van de buikhuid af en beweeg de PEG-sonde 3 keer op en neer in de insteekopening ('dompelen'). Schuif daarna het fixatieplaatje weer op zijn plaats.

Douchen, zwemmen en in bad

Als na 1 week de wond goed genezen is mag u weer douchen, zwemmen en in bad. Zorg dat de PEG-sonde goed is afgesloten door de voedingsklem. Gaat u zwemmen? Dek dan het gebied van PEG-sonde af met een watervaste wondfolie, bijvoorbeeld Tegaderm.

Ballon PEG-sonde

Een ballon PEG-sonde lijkt op de eerder geplaatste PEG-sonde, maar er is met een groot verschil: aan de binnenzijde van de maag zit geen fixatieplaatje maar een ballon. De ballon is gevuld met water. De inhoud van de ballon moet wekelijks gecontroleerd worden. Het controleren van de balloninhoud kunt u leren of de thuiszorg kan deze controle bij u doen.

Hoe checkt u de balloninhoud:

- Plaats een lege spuit op het ventiel van de ballonpoort.
- Trek de ballon leeg met de lege spuit.
- Kijk hoeveel water er nog in de ballon zat. Als dit nog evenveel is als bij de plaatsing, spuit u hetzelfde water terug.
- Als dit minder is, spuit u hetzelfde water terug. Daarna vult u het water aan tot de maximale hoeveelheid. Of u haalt de ballon leeg en vult hem met nieuw water.
- Verwijder de lege spuit in een draaiende beweging van de ballonpoort.
- Wanneer er bij balloncontrole blijkt dat er niet meer voldoende water in de ballon zit, neem dan contact op met de PEG-verpleegkundige of uw verpleeghuisarts. Het is dan namelijk tijd om de ballon PEG-sonde te wisselen.
- Verdere verzorging zie de alinea's over de 'Verzorging PEG-sonde'

Veel gestelde vragen:

Kan de PEG-sonde eruit vallen?

Een PEG-sonde kan er niet gemakkelijk uitvallen. De PEG-sonde heeft een plaatje aan de binnenkant van de maag, waardoor hij stevig op zijn plek blijft. Alleen als er hard aan getrokken wordt, kan de sonde er uitvallen.

Is de PEG-sonde er uitgevallen, dan moet er zo snel mogelijk een nieuwe PEG-sonde of - als dat niet mogelijk is - zo snel mogelijk een katheter met een ballon worden ingebracht. **Handel snel**, de insteekopening sluit al na 1 tot 2 uur. Bel direct:

De verpleegkundige van de thuiszorgorganisatie: _____

De verpleeghuisarts waar u verblijft: _____

Hij neemt contact op met de polikliniek endoscopie Spaarne Gasthuis (023) 224 0105

Bij problemen 's avonds, 's nachts en in het weekeinde belt u het

- algemene nummer van het Spaarne Gasthuis (023) 224 0000
- vraag naar de afdeling spoedeisende hulp van de locatie waar u de behandeling heeft gehad.

De insteekopening is rood en pijnlijk

Wanneer de huid rond de insteekopening rood en pijnlijk is, kan dit een begin van een ontsteking zijn. Zorg ervoor dat de huid schoon en droog blijft. Zo nodig doet u heel dun wat zinkzalf rond de insteekopening. Zijn de klachten na een paar dagen niet verdwenen? Neem dan contact op met de verpleegkundige van de thuiszorgorganisatie of met de verpleeghuisarts.

De sonde is verstopt

Is de sonde verstopt? Probeer dan met handwarm water de sonde door te spoelen. Niet met Spa rood! Ook kunt u proberen om met een 10 cc spuitje met lucht de sonde door te spuiten. Lukt dit niet, neem dan contact op met de polikliniek endoscopie.

De PEG-sonde lekt

Lekkage kan ontstaan doordat de PEG-sonde lek is. Hij moet dan verwisseld worden. Ook kan er vocht uit de maag langs de insteekplaats lekken. De insteekopening is dan te ruim. Ook dan kan een nieuwe PEG-sonde nodig zijn.

De PEG-sonde kan niet gedraaid en gedompeld worden

Wanneer de PEG-sonde niet meer gedraaid en gedompeld kan worden betekent dit dat de sonde gaat vastzitten in het kanaal van de insteekopening. Dan is het nodig om de PEG-sonde te wisselen. Neem zo snel mogelijk contact op met de verpleegkundige van de thuiszorginstelling of de verpleeghuisarts.

Wanneer een nieuwe PEG-sonde?

De eerst geplaatste PEG-sonde kan ongeveer 2 jaar blijven zitten. Hierna kan de PEG-sonde worden gewisseld voor een nieuwe PEG-sonde of voor een PEG-sonde met een ballon.

PEG-sonde en het medicijn Duodopa

Heeft u een PEG-sonde gekregen voor het medicijn Duodopa en heeft u vragen over de PEG-sonde? Neem dan contact op met de firma Alcura (088) 1040 195.

Vragen en telefoonnummers

Het is belangrijk dat u juiste en duidelijke informatie krijgt. Met deze informatie, beslist u samen met uw arts of u de behandeling laat doen. Heeft u na het gesprek met uw arts en het lezen van deze folder nog vragen? Stel deze dan gerust.

Voor vragen over de PEG-sonde neemt u contact op met:

- Polikliniek endoscopie maandag t/m vrijdag 8.00-16.30 uur (023) 224 0105
- Via e-mail: info.peg@spaarnegasthuis.nl
- Bij problemen 's avonds, 's nachts en in het weekeinde kunt u bellen met het algemene nummer van het Spaarne Gasthuis. Vraagt u naar de afdeling spoedeisende hulp van de locatie waar u het onderzoek heeft gehad. (023) 224 0000
- Of met de verpleegkundige van de thuiszorg of het verpleeghuis waar u verblijft.

Gegevens over uw PEG sonde

U heeft de volgende PEG-sonde:

Geplaatst op - - 20....
Merk:	Fr. met interne fixatieschijf
Merk:	Fr. met interne ballon gevuld met cc water
Button (Mic-Key):	Fr. Lengte
PEG-J sonde merk	Fr.....
Anders:	

Waar zijn we te vinden?

Haarlem Zuid

Boerhaavelaan 22
2035 RC Haarlem

(023) 224 0000

Haarlem Noord

Vondelweg 999
2026 BW Haarlem

www.spaarnegasthuis.nl

Hoofddorp

Spaarnepoort 1
2134 TM Hoofddorp

info@spaarnegasthuis.nl